

Idrottspolitisk plan

Motala kommun

Gäller fr.o.m. 2021-10-01

Dokumentansvarig: Verksamhetschef kultur och fritid



Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum: 2021-08-23
Revidering: 0
Informationsklassning: K1, R1, T1, S2

Diarienummer: 21/KS 0016
Paragraf: § 104

Reviderande instans

Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Idrottspolitisk plan

Innehåll

Idrottspolitisk plan.....	1
1. Motala kommun – ett centrum för idrott och rörelse.....	2
1.1 Idrott för en attraktiv kommun.....	2
1.2 Idrott – en samhällsresurs.....	2
2. Idrottspolitisk plan – varför och hur?.....	3
3. Styrdokument och konventioner.....	3
3.1 Agenda 2030.....	4
3.2 Barnkonventionen.....	4
3.3 Idrotten Vill – Idrottsrörelsens idéprogram.....	4
3.4 Översiktsplanen.....	4
3.5 CEMR-deklarationen.....	4
4. Mål och strategi.....	4
4.1 Lokal utvecklingsplan i Motala kommun (LUP).....	5
4.2 Idrottsrörelsens mål.....	5
5. Inkludering, jämställdhet och hållbarhet.....	5
5.1 Inkludering.....	5
5.2 Jämställdhet.....	6
5.3 Hållbarhet.....	6
6. Fokusområden idrott i Motala kommun.....	7
6.1 Idrott i förening.....	7
6.2 Egenidrottande.....	8
6.3 Rörelse hela livet.....	9
6.4 Tillgängliga och attraktiva idrottsmiljöer.....	10
6.5 Evenemang.....	11
7. Implementering och uppföljning.....	12
7.1 Implementering.....	12
7.2 Uppföljning.....	12
8. Referenser.....	13

Rörelse för alla – hela livet

1. Motala kommun – ett centrum för idrott och rörelse

1.1 Idrott för en attraktiv kommun

En livsstil med goda vanor och stimulerande fritid bidrar till god folkhälsa. Ett brett och rikt utbud av fritidsaktiviteter, både kommersiella och ideella, i en bra miljö, stärker våra invånares känsla av livskvalitet. Ett levande föreningsliv där människor känner engagemang och gemenskap har en positiv påverkan på tillit och trygghet i samhället. Idrotten ökar förståelsen mellan människor och grupper och är en mötesplats i vardagen. Tillgång till idrottande och fysisk aktivitet samt möjlighet att engagera sig i föreningsliv är en viktig del i att bygga ett socialt hållbart Motala. Tillgängliga anläggningar är en pusselbit för att skapa attraktiva områden, vilket i sin tur kan bidra till ökad social sammanhållning och växande socialt kapital. Breddidrott är grunden i Motala kommuns idrottsliv, men även elitidrott är en viktig och engagerande del för invånarna.

Idrottens betydelse för tillväxt och marknadsföring av Motala kommun är viktig. Det finns ett samband mellan idrott och tillväxt och mellan befolkningens hälsoläge och kommunens utveckling. Väl fungerande idrottsföreningar, goda möjligheter till idrotts- och fritidsutbud samt attraktiva idrottsarrangemang har betydelse för utvecklingen av näringslivet i kommunen. Idrotten är en del av varumärket Motala och det är ofta i bred samverkan som de kreativa lösningarna hittas. Kommunen kan tillsammans med idrottsföreningarna, näringslivet och andra aktörer utveckla Motala kommun till ett centrum för idrott.

1.2 Idrott – en samhällsresurs

Idrottens samhällsnytta är väl känd och beskrivs bland annat i RF/SISUs FoU-rapport "Idrottens samhällsnytta - en vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle". Fritiden är en viktig del av vår välfärd och idrotten är för många en viktig del av fritiden. En meningsfull fritid bidrar till ett rikare socialt liv och en förbättrad folkhälsa. Idrotten är ett av samhällets viktigaste nöjesutbud och skapar därmed gemenskap och samhörighet. Idrott och motion är en av våra mest utbredda fritidsaktiviteter och har stor betydelse för många människor i alla åldrar. Idrott är till för att ha roligt och må bra, den ger spänning, utmaningar och mål att sträva mot. Föreningslivet, där idrottsföreningarna är den största aktören, bidrar till en positiv utveckling i samhället. Föreningarnas ideella engagemang är en grundläggande kraft att värna om och föreningslivets demokratiska fostran ger genom sin mötesverksamhet träning i demokratins grundläggande spelregler.

Alla människor behöver röra på sig utifrån sina egna förutsättningar. Steget från att sitta still till att börja röra på sig ska vara lätt. Därför ska det finnas god tillgång till spontanidrott, rörelse i närmiljön och vardagsmotion i hela kommunen. Många olika former av organiserad idrott, för både bredd och elit, ska locka alla människor oavsett förutsättningar till engagemang och aktivitet. Förutom den enskilde individens mående står samhället för stora ekonomiska utmaningar - kostnaden för sjukdomar relaterade till fysisk inaktivitet uppgår till minst 25 miljarder kronor per år i Sverige. Folkhälsomyndigheten flaggar för ökade skillnader i hälsa utifrån socioekonomi och Motala kommun är inget undantag.

Motala kommun vill främja och stärka idrotten så att en gemenskap kan skapas för alla, oavsett egen ambitionsnivå, och vara utformad så att den främjar god hälsa. En stark idrottsrörelse har stora möjligheter att vara en positiv samhällskraft, vilket kommunen ska stödja.

2. Idrottspolitisk plan – varför och hur?

Idrottens roll förändras i takt med att samhället utvecklas och det kan ibland vara en utmaning för kommunen att följa samtidens behov. För att kommunen ska arbeta med utveckling i önskad riktning behövs en idrottspolitisk plan, som vägvisare och stöd. Den idrottspolitiska planen ska ange riktning och prioriteringar för idrott i Motala kommun de kommande åren. Med en idrottspolitisk plan kan tydliga och förankrade val göras.

Det svenska samhället ser inte längre ut som det gjorde när idrottsrörelsen uppstod för drygt 100 år sedan. Trots det bygger svensk idrotts organisatoriska struktur på i stort sett samma principer som den en gång formades i. Idrottsrörelsen är just nu inne i ett omfattande, och angeläget, förändringsarbete. Riksidrottsförbundet arbetar nu strategiskt med det livslånga idrottandet som innebär att vidareutveckla verksamheten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i en förening under hela livet. Fler ska kunna ta del av idrottsrörelsen, oavsett ålder eller ambitionsnivå. För Motala kommun är det viktigt att arbeta mot samma mål som idrottsrörelsen - för rörelse, hela livet.

Framtagande av den idrottspolitiska planen har gjorts genom dialog gällande viljeinriktning med Bildningsnämndens kultur- och fritidsutskott, enkät till idrottsföreningar, diskussioner med idrottsrådet och RF/SISU Östergötland, workshop med tjänstemän på kultur- och fritidskontoret, verksamhetschefens ledningsgrupp samt remissrunda till samtliga nämnder i Motala kommun, RF/SISU Östergötland samt idrottsrådet som består av representanter från olika föreningar. Material som haft särskilt stor betydelse i kunskapsinhämtning är RF:s idéprogram och viljeinriktningsdokument, enkätsvaren från Motalas föreningsliv, kartläggningen för minskad segregation i Motala kommun; "Vi är Motala", "Behovsanalys projekt idrottscentrum – berörda idrottsanläggningar och föreningsliv samt "Aktiv hela livet – idrottspolitiskt program för Linköpings kommun".

3. Styrdokument och konventioner

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och FN:s internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är grundläggande för idrotten. Med FN:s deklarationer och konventioner följer till exempel att alla människor är lika mycket värda och att samma rättigheter gäller lika för alla människor. Alla människor ska ha rätt att säga vad de tycker. Alla människor ska också kunna välja att vara med i föreningar. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning tydliggör bland annat att personer med funktionshinder ska ha samma möjligheter till idrott som andra.

Följande konventioner och dokument är särskilt viktiga i arbetet med frågor kopplade till idrott i Motala kommun.

3.1 Agenda 2030

FN:s 17 globala mål för en hållbar utveckling (Agenda 2030) syftar till att leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Utgångspunkten är att såväl stater som företag, organisationer och enskilda medborgare har ett ansvar att bidra till målens uppfyllnad.

3.2 Barnkonventionen

Ett barn är varje människa under 18 år. Kärnan i barnkonventionen är respekten för varje barn som individ med egna rättigheter. Varje barn, oavsett bakgrund, har rätt att behandlas med respekt och vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Artikel 31 i barnkonventionen, som handlar om barns rätt till lek, vila och fritid, är central för barns och ungas idrottande. Anpassat till barnets ålder ska barn få vara med, leka och utvecklas och vuxna ska uppmuntra och tillhandahålla meningsfull fritidsverksamhet.

3.3 Idrotten Vill – Idrottsrörelsens idéprogram

Det är folket, medlemmarna, som via representation beslutar om idrottsrörelsens lagar, det vill säga stadgarna. Riksidrottsförbundets stadgar blir därmed det regelverk som blir styrande för alla underliggande medlemsorganisationer. Riksidrottsstyrelsen har sedan, enligt stadgarna, möjlighet att utfärda anvisningar till stadgarna som till exempel Anvisningar för barn- och ungdomsidrott och Idrottsrörelsens uppförandekod. Idrottsrörelsens idéprogram Idrotten Vill ska inspirera föreningar och förbund att bedriva sin verksamhet så att den uppfyller och levandegör stadgarnas innebörd.

3.4 Översiktsplanen

I planeringen av ett framtida Motala kommun är översiktsplanen mot 2040 ett av kommunens viktigaste styrdokument. Den talar om hur mark och vatten ska användas på lång sikt och hur kommunen vill utveckla Motala med bostäder, verksamheter och infrastruktur.

Översiktsplanen är ett centralt dokument för idrott och hälsa ur ett framtidsperspektiv. I arbetet med en ny översiktsplan har Motala kommun formulerat en visionär målbild för år 2040, som är integrerad i översiktsplanen. Målbilden anger ett ökat antal invånare och en stärkt kommun med förutsättningar för en god livskvalitet. I takt med att Motala kommun växer och utvecklas kommer goda möjligheter till idrott, rörelse och arrangemang bli viktiga framgångsfaktorer för att kunna erbjuda en rikt och attraktiv tillvaro för invånare och besökare.

3.5 CEMR-deklarationen

Motala kommun har skrivit under den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet CEMR vilket innebär ett aktivt jämställdhetsarbete. CEMR-deklarationen är ett verktyg för kommuner och regioner att integrera jämställdhetsperspektivet i det politiska beslutsfattandet och i den praktiska verksamheten. Deklarationen omfattar alla aspekter av verksamheten, det vill säga såväl det politiska arbetet som arbetsgivarfrågor och servicen till invånarna.

4. Mål och strategi

I arbetet med frågor kopplade till idrott i Motala kommun följs de lokala utvecklingsmålen och kommunen strävar mot idrottsrörelsens mål.

4.1 Lokal utvecklingsplan i Motala kommun (LUP)

Motala kommuns övergripande målsättningar presenteras i det lokala utvecklingsprogrammet, LUP, som revideras var fjärde år. LUP:en koncentrerar sig på ett antal målområden som förtydligas i strategiska dokument, däribland nu den idrottspolitiska planen. Kommunens kultur- och fritidsverksamhet fyller en viktig roll när det gäller att nå måluppfyllelse.

4.2 Idrottsrörelsens mål

Riksidrottsförbundets mål för idrottsrörelsen, Strategi 2025, ska hjälpa idrottsrörelsen att tillsammans prioritera verksamheten i riktning mot visionen; Svensk idrott världens bästa. Målen bygger på varandra. För att nå målet om livslång idrott i förening, behöver svensk idrott stärka arbetet med värdegrunden och vidareutveckla föreningsidrotten genom att sätta fokus på engagemang och medlemskap. Sammantaget kommer det att göra Sverige starkare.

- Livslångt idrottande
Svensk idrottsrörelse ska vidareutveckla verksamheten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i förening under hela livet.
Svensk idrottsrörelse ska nå fler idrottsliga framgångar internationellt.
- Idrottens värdegrund är vår styrka
Alla lever och leder enligt svensk idrotts värdegrund.
- Idrott i förening
Svensk idrottsrörelse ska vidareutvecklas, samverka med andra aktörer och ge goda möjligheter att idrotta i förening.
- Idrotten gör Sverige starkare
Idrottsrörelsen är en ännu starkare samhällsaktör.

5. Inkludering, jämställdhet och hållbarhet

I alla frågor som berör idrotten ska följande tre områden alltid tas särskild hänsyn till:

5.1 Inkludering

Ambitionen att skapa förutsättningar för rörelse för alla - hela livet, innebär att alla måste arbeta för att inkludera de grupper som inte ses som en norm. Detta gäller samtliga diskrimineringsgrunder: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, personer med funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Olika socioekonomiska förutsättningar är ytterligare en aspekt som påverkar jämställdhet och jämlikhet inom idrotten. Som tidigare nämnts är den fysiska inaktiviteten högre bland människor med lägre socioekonomiska förutsättningar. Därför handlar det också om att sänka ekonomiska trösklar och skapa förutsättningar för tillgängliga aktiviteter där människor bor.

Det finns grupper som i dag inte känner sig välkomna i vissa sammanhang och situationer, bland annat inom idrottsrörelsen. Detta kan ha flera olika anledningar, bland annat resursbrist, för få valmöjligheter i utbudet, oönskade strukturer och normer, kompetensbrist eller fördomar. Genom ett strukturerat inkluderingsarbete kan idrotten både stärkas och utvecklas genom att nå dessa grupper.

Inkludering handlar också om tillgänglighet. Motala kommun ska vara en tillgänglig kommun när det gäller möjligheter och förutsättningar för aktivitet. Alla ska ha förutsättningar att idrotta, motionera och vara fysiskt aktiva utifrån sina egna förutsättningar.

5.2 Jämställdhet

Jämställdhet handlar om att alla, oavsett kön, ska ha samma möjligheter och rättigheter att forma samhället och sina egna liv och förutsätter en jämn fördelning av makt och inflytande.

Kön är mer komplext än att dela in i grupperna man och kvinna, men då det finns en strukturell problematik hänvisar vi här till en mer traditionell uppdelning.

Det är viktigt att jämställdhetsfrågorna inte stannar vid olika riktade projekt utan inbegrips i kommunens struktur och stödsystem. Toleransen för stereotypa föreställningar kring manligt och kvinnligt blir allt lägre, vilket ställer krav på kommuner, idrottsrörelsen och andra aktörer att skapa förutsättningar för fysisk aktivitet på lika villkor. Europakonventionen påpekar särskilt att principen om jämställdhet inte utgör något hinder för att behålla eller besluta om åtgärder som innebär särskilda förmåner för det underrepresenterade könet. Det kan vara nödvändigt att belysa skilda förutsättningar, detta för att lyfta undantryckta behov och peka på mer strukturella problem. Det är viktigt att inte lägga någon värdering i dessa olikheter, utan att utveckla samhället i en mer jämställd riktning.

I dag är det fler pojkar och män som idrottar, fler flickor väljer att lämna föreningslivet. Det råder en obalans mellan könen när det gäller representation i styrelser, mäns idrottande ses fortfarande som norm, det statliga och kommunala stödet till idrotten gynnar pojkar och män. I idrotten är de ekonomiska medlen inte helt sällan ojämnt fördelade mellan könen gällande sponsring, ledararvoden, lön till professionella spelare etc. Inom idrottsrörelsen ska alla ha rätt att vara med som utövare och ledare, kön ska inte utgöra någon begränsning. En jämställd och inkluderande idrottsverksamhet, utan begränsande normer, attraherar fler människor att vilja vara delaktiga. En jämställd idrott är en förutsättning för en framgångsrik utveckling.

5.3 Hållbarhet

Motala kommun ska arbeta för att bidra till en bättre miljö, livslångt idrottande och ett samhälle där vi tar hand om varandra och ser till allas behov och välmående. Hållbar utveckling kan delas upp i tre delar som samspelar och stödjer varandra:

- Ekologisk hållbarhet
- Social hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet

Hållbarhet är en förutsättning för idrottens långsiktiga överlevnad, samhällsnytta och trovärdighet. Inom social hållbarhet gör förbund, föreningar och medlemmar stora samhällsinsatser för folkhälsa, demokrati, inkludering och folkbildning. Motala kommun vill stötta och underlätta den utvecklingen.

Idrottsrörelsen har samtidigt stora hållbarhetsutmaningar. Framst kopplat till ekologisk hållbarhet (miljö) men även inom jämställdhet och alla människors rätt och möjlighet att delta inom idrotten. Resor, mat, konsumtion av kläder och utrustning är några områden där behovet av omställning är stort. Ytterligare utmaningar är korruption, doping och otillåten påverkan. Ett förvaltningsöverskridande arbete är nödvändigt för att kunna arbeta med dessa utmaningar.

6. Fokusområden idrott i Motala kommun

Motala kommuns idrottspolitiska plan ska reflektera över kommunens lokala behov och prioriteringar och samtidigt spegla idrottsrörelsens mål som antagits på nationell nivå. Fem områden prioriteras särskilt:

- Idrott i förening
- Egenidrottande
- Rörelse för alla hela livet
- Tillgängliga och attraktiva idrottsmiljöer
- Evenemang

6.1 Idrott i förening

Föreningslivet är viktigt och har en stor och betydande roll för folkhälsan och är den verksamhet där flest barn och ungdomar är fysiskt aktiva. Utöver själva idrottandet innebär föreningslivet en social samvaro, utbildning, kamratskap och gemenskap. Föreningsidrotten bidrar inte bara till att barn och unga kan utöva sin idrott och få en aktiv och meningsfull fritid, utan kan även ge kunskaper och positiva förebilder i demokratiskt deltagande genom livet. Föreningslivet ska alltid vara en trygg miljö för barn och unga och verksamheten ska utgå från barnrättsperspektivet.

Motala kommun vill stötta idrotten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i en förening under hela livet. Motala kommun har ett välutvecklat och rikt föreningsliv, 2019 hade Motala ca 100 idrottsföreningar varav 75 stycken bedriver barn och ungdomsverksamhet. 2019 var 4 585 barn och unga i åldern 7-20 år aktiva i en idrottsförening i Motala kommun, varav 2 895 pojkar och 1 690 flickor. Breddidrott är basen i Motalas idrottsrörelse och tillsammans under ett år skapar de ca 200 000 deltagartillfällen i åldrarna 7-20 år. Föreningslivet är dock ojämnt i Motala. Var man bor och vilket kön man har spelar stor roll när det kommer till föreningsdeltagande, en tydlig tendens är att socioekonomiskt utsatta grupper redan i unga år faller utanför idrottsrörelsens verksamhet. Framst gäller det för flickor som är utrikesfödda eller som är födda i Sverige med utrikesfödda föräldrar.

Det är en utmaning för idrotten att ändra inriktning från att i stort sett varit en organisation som främst fokuserat på träning och tävling och med syftet att få fram elitidrottare, till att bli en organisation för idrott för alla hela livet, med fokus på träning för att ha roligt och för att må bra. Fler ska kunna ta del av idrottsrörelsen, oavsett ålder eller ambitionsnivå. Livslång idrott i en förening kräver att föreningar klarar av att utveckla elit och samtidigt erbjuda bredd och motionsidrott och samtidigt se hur dessa olika delar hänger ihop. Genom att behålla så många som möjligt, så länge som möjligt, får idrottsrörelsen fler talanger som har chansen att bli elitidrottare. Det ena får inte ske på bekostnad av det andra. Även om elitidrotten utgör en liten del av svensk idrott, spelar den ändå, genom sitt uppmärksamhetsvärde, en viktig roll för många människor och kan inspirera nya generationer och bidra till en mer aktiv befolkning. En framgångsrik elitidrott med positiva förebilder kan stimulera fler att bli fysiskt aktiva.

Det här vill vi!

- **Föreningslivet ska ges förutsättningar att skapa en trygg miljö för barn och unga**
 - aktiva ledare lämnar utdrag ur belastningsregistret till föreningen enligt RF/SISUs riktlinjer, detta gäller både idrottsföreningar och övrig föreningsverksamhet
 - ge goda förutsättningar för föreningslivet att utbilda ledare genom samverkan med andra aktörer, till exempel RF/SISU Östergötland
 - en kontinuerlig översyn av anläggningar och idrottsplatser ska säkerställa säkerheten i den fysiska miljön
- **Idrotten ska stödjas i att bedriva verksamhet utifrån ett barnrättsperspektiv**
 - Motala kommun ska initiera, stötta och delta i arbeten som sätter barnets behov först, exempelvis Samsyn Motala och Trygg idrott
- **Goda förutsättningar ska ges för ett aktivt föreningsliv**
 - kommunens bidragssystem ska stötta och spegla målarbetet
 - kommunens bidragssystem ska ge föreningar med egna anläggningar och de som nyttjar kommunala anläggningar likvärdiga förutsättningar för sin verksamhet
 - kommunens verksamhetsstöd har intentionen att efterlikna det statliga verksamhetsstödet
- **Inkluderande verksamhet ska stödjas och prioriteras**
 - möjligheter ska ges för att skapa ett rikt utbud av både kommunala aktiviteter och föreningsverksamhet i socioekonomiska utsatta områden
 - arbeta för att alla invånare oberoende av förutsättningar ska kunna delta aktivt i fritidsaktiviteter
- **Elitidrotten ska ges goda förutsättningar för sin verksamhet**
 - marknadsföringsstöd ska vara likvärdigt och utgå från ett tydligt regelverk. Regelverket beskriver kommunens önskade marknadsföringsvärden och tar hänsyn till olika idrotters förutsättningar.
 - gymnasieungdomar ska ha möjligheter att kombinera studier och träning genom nationella idrottsutbildningar samt lokala idrottsprofiler

6.2 Egenidrottande

Idrottande på egen hand har blivit allt vanligare. Det gäller både motion i det offentliga rummet; motionsspår, landsvägar, skog och mark men också idrott kopplat till privata aktörer som till exempel gymträning. Det finns en ökad vilja att kunna göra saker på sitt eget sätt och på sina egna villkor, ökade möjligheter att kunna styra över sin egen tillvaro. Det svenska unika föreningslivet, med alla mervärden som det medför, sysselsätter fortfarande väldigt många människor men trenden är att fler slutar i allt lägre ålder för att istället välja andra sätt att motionera eller att inte röra på sig alls. I allt högre grad eftersöker vi flexibla och personanpassade former för idrott och fysisk aktivitet. Att kunna idrotta på egen hand, hur man vill och på vilka tider man vill ses av många som lockande och attraktivt. Promenader är den vanligaste motionsformen följt av styrketräning, löpning och cykling. Motala kommuns varumärke som "Östergötlands sjöstad" avspeglas även i nyttjande av sjöar och vattendrag till egenidrottande; simning, vattensport och båtnyttjande lockar många Motalabor.

Motala kommun har ett rikt utbud av näridrottsplatser, motionsspår och andra spontanidrottsplatser och det är viktigt att dessa anläggningar känns trygga och attraktiva genom ett gott underhåll. Arenor där egenidrottande är möjligt är viktigare idag än för 20 år sedan. Sett till perspektivet jämställdhet är det extra viktigt att prioritera egenidrottande då

Idrottspolitisk plan

tjejer står för en hög andel i den gruppen. Särskilt viktigt är insatser kring trygghetsskapande; elljusspår, att det finns mycket liv och rörelse kring motionsspår, trygga gång- och cykelvägar till och från arenor osv. Det är av stor vikt att möjlighet till rörelse i närområdet tänks in i planprocesser i en växande stad och nya bostadsområden. Det behöver finnas utrymme i det kommunala stödet för att stötta föreningar som vill bedriva övrig organiserad idrott och spontanidrott vilket, som tidigare nämnts, attraherar en allt större målgrupp. Det är av stor vikt att motionsspår och spontanidrottsplatser underhålls och utvecklas gällande trygghet och attraktivitet.

Det här vill vi!

- **Erbjuda goda möjligheter till egenidrott**
 - underhålla näridrottsplatser och motionsspår så att de fortsatt håller en hög kvalitet
 - utveckla befintliga och nya platser för egenidrott så att de blir jämställda, säkra och tillgängliga
 - ökad tillgänglighet till fritidsutrustning, genom exempelvis Fritidsbanken
- **Ge goda förutsättningar för organiserad spontanidrott**
 - stödja föreningar som erbjuder idrott och fysisk aktivitet utanför den ordinarie verksamheten
 - arbeta för mer verksamhet på kommunens aktivitetsytor
- **Erbjuda möjlighet till rörelse i närområdet**
 - motionsspår och aktivitetsytor ska planeras in i planprocesser i en växande stad och nya bostadsområden

6.3 Rörelse hela livet

Idrott och motion är viktigt för ett friskt liv och vanor och beteenden kopplat till vår hälsa grundläggs tidigt i livet. En majoritet av Sveriges barn och ungdomar rör på sig för lite och sitter stilla för mycket. Detta har resulterat i att både den fysiska och psykiska statusen blivit allt sämre. Enligt Folkhälsomyndigheten uppnår endast en tredjedel av alla fyraåringar i Sverige den rekommenderade gränsen för fysisk aktivitet på 60 minuter om dagen. Endast 44 % av pojkarna och 22 % av flickorna uppnår den rekommenderande nivån av fysisk aktivitet. Huvudparten av alla studier och undersökningar visar att flickor är mer fysiskt inaktiva än pojkar. Flickor med utländsk bakgrund är i högre utsträckning mer inaktiva jämfört med flickor med svensk bakgrund.

Vi blir allt äldre och behovet att vara fysiskt aktiv hela livet blir allt viktigare. För äldre människor är motion och rörelse inte bara en källa till en stark fysisk och mental hälsa; sjukdomstillstånd ökar ju äldre vi bli, vilket innebär att regelbunden fysisk aktivitet blir en allt viktigare faktor för att förebygga ohälsa och för att öka antalet friska år på ålderns höst.

Ett hälsosamt åldrande beror på många faktorer såsom frånvaro av sjukdom, god fysisk och mental hälsa och ett socialt engagemang.

Den största andelen vuxna som tränar anger att de gör det på egen hand, det är därför viktigt med trygga rörelsemiljöer i närområdet. Det är också viktigt att föreningslivet kan skapa förutsättningar och möjligheter för alla åldrar att vara aktiva inom den organiserade idrotten då värdet i en idrottsförening har viktiga sociala aspekter. Förutom individens vinst i att idrotta i en förening finns det också en stor vinst för föreningen att ta till vara på äldres kompetens och erfarenhet.

Att motivera till fysisk aktivitet och utveckla nya alternativ är en gemensam utmaning för idrottsrörelsen och kommunen. Skolan är en särskilt viktig arena att implementera goda rörelsevanor.

Det här vill vi!

- **Stödja ett aktivt folkhälsoarbete**
 - initiera, stötta och delta i satsningar och långsiktigt arbete för en ökad folkhälsa
 - utveckla rörelsesatsningar, till exempel Motala kommun och RF/SISU Östergötlands Move Motala
- **Ge förutsättningar för ökad rörelse hos barn och unga**
 - rörelse ska vara en naturlig del av varje förskole- och skoldag
 - kommunens skolor ska ges förutsättningar att delta i olika rörelsesatsningar, till exempel Riksidrottsförbundets skolsatsning
 - verka för ett ökat samarbete mellan föreningar, skolor och fritidsgårdar med fokus på rörelse
- **Ge förutsättningar för ökad rörelse hos äldre**
 - initiera och delta i fler satsningar med rörelseaktiviteter riktade mot äldre/seniorer
 - samverka med seniororganisationer för att få fler äldre i rörelse

6.4 Tillgängliga och attraktiva idrottsmiljöer

Tillgängliga, attraktiva och trygga idrottsmiljöer och anläggningar är grunden för att möjliggöra rörelse, såväl föreningsverksamhet som egenidrottande. I Motala kommun finns många arenor för egenidrottande, både motionsspår och olika typer av spontanidrottsplatser. Många idrottsföreningar driver sin verksamhet på kommunala anläggningar men det finns också många föreningsägda anläggningar.

Tillgången till idrottsytor (antalet) och tillgängligheten (närhet, inriktning, kostnad) styr bruket av dem. Närhetsprincipen för barn och unga, framför allt ur ett socioekonomiskt perspektiv, är av stor vikt för ökad folkhälsa. Ju fler anläggningar och ytor som finns i bostadsområdet desto mer fysisk rörelse hos invånarna. Satsningar i närområden tillgodoser i hög grad också skolans behov.

Utformningen av idrottsanläggningar är centralt för användningen av den. Det handlar dels om inriktningen på idrottsytorna, det vill säga om de är anpassade för flera idrotter och grenar, för elit och/eller bredd och dels om utformningen av anläggningarna, det vill säga om de är utformade för personer med olika typer av funktionshinder. Det handlar också om de upplevs som trygga så att alla vill nyttja dem. Det finns ett starkt samband mellan tillgång och

tillgänglighet till idrottsanläggningar och andra fysiska aktivitetsmiljöer samt människors "idrotts- och motionsvanor". Sambandet gäller för såväl vuxna som ungdomar och barn.

Det är viktigt att föreningslivet ges goda förutsättningar att kunna driva sina egna anläggningar. Det är också av stor vikt att föreningar som nyttjar kommunala anläggningar får en realistisk hyresnivå.

Det här vill vi!

- **Kommunens idrottsanläggningar ska vara ändamålsenliga och attraktiva**
 - anläggningar ska byggas, drivas och nyttjas på ett rationellt sätt, så att kostnaderna för idrottsföreningarna hålls på en rimlig nivå
 - vid nybyggnation av fritids- och idrottsanläggningar ska samverkan mellan kommunen, föreningar och eventuellt externa aktörer ske
 - vid nybyggnation skall tydlighet råda i vad driftskonsekvenserna blir för kommun respektive förening. Detta för att säkerställa att nyproduktionen leder till en långsiktigt hållbar lösning för såväl kommun som förening
 - det skall finnas en likvärdig hyressättning för föreningar som hyr kommunens anläggningar. Det skall även finnas en likvärdighet i hur kommunen betalar ut drifts/skötselbidrag till föreningar som förvaltar egen/kommunal anläggning
 - vid nybyggnation och investeringar i anläggningar ska miljöhänsyn särskilt beaktas
 - idrottsanläggningar ska kontinuerligt utvecklas utifrån identifierade behov
 - verksamhet kultur- och fritid är en aktiv aktör när det gäller centrala utvecklingsfrågor inom idrotts- och fritidsområdet
- **Invånare i Motala kommun ska ha möjlighet till rörelse och idrott i sin närmiljö**
 - vid förtätning av bostadsområden ska fysiska aktivitetsytor värnas
 - vid planering av nya stadsdelar ska idrotts- och fritidsanläggningar samt möjlighet till rörelse i närområdet planeras in
- **Kommunens idrottsanläggningar ska ha hög tillgänglighet**
 - vid nybyggnation och investeringar i anläggningar ska jämställdhet och inkludering särskilt beaktas
 - alla anläggningar ska följa lagstiftning gällande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

6.5 Evenemang

Evenemang är en viktig del av Motala kommuns varumärke och bidrar till att stärka dess attraktivitet och identitet som en kommun att besöka, bo och verka i samt bidrar även till en hållbar framtida stadsutveckling. Idrottsevenemang av olika storlek och på olika nivåer bidrar inte bara till att göra kommunen attraktiv för boende, företag och besökare utan kan också skapa en samhörighet för såväl boende som besökare. Motala kommun är starkt förknippat med stora evenemang som cykelloppet Vätternrundan och Folkracefestivalen som årligen lockar tusentals människor till Motala. Utöver dessa större evenemang anordnas även flera mindre, vilka även de medverkar till att sätta kommunen på kartan. Många av dessa mindre till medelstora evenemang är mycket betydelsefulla för föreningslivet, näringslivet och kommunens invånare. Att utveckla evenemang är viktigt för idrotten och på det området har kommunen en viktig uppgift.

I Motala finns ett av världens största motionslopp, Vätternrundan. Vätternrundans olika arrangemang samlar 90 000 besökare till Motala varje år och behöver mer än 4 000 funktionärer. För att genomföra detta evenemang engageras det lokala föreningslivet, för dessa arbetsinsatser får föreningarna ersättning vilket bidrar till att möjliggöra fortsatt utveckling i respektive förening. Den utvecklingen bäddar för ytterligare idrottsevenemang och aktiviteter vilket i sig bidrar till barn, ungdomars och vuxna kommuninnevänares förbättrade hälsa. För näringslivet i form av restauranger, hotell, handel, privatvårdar m.fl. har idrottsevenemangen också en väsentlig påverkan. Vätternrundan är av stor betydelse ur ett folkhälsoperspektiv året om då många motalabor tränar för loppet samt att epitetet "cykelstad" uppmuntrar till cykling samt ett aktivt arbete kring att utveckla Motala till en cykelvänlig kommun.

Det här vill vi!

§ **Möjliggöra fler och kvalitativa idrottsevenemang**

- Motala kommun ska samarbeta med och stötta föreningar, näringsliv och andra aktörer för att möjliggöra nationella och internationella mästerskap samt olika typer av större och mindre evenemang
- Motala kommuns evenemangsstrategi ska utgöra en grund för hur kommunen skall stödja och vägleda vid anordnande av idrottsevenemang

§ **Erbjuda ändamålsenliga och attraktiva evenemangsarenor**

- när nya arenor och hallar byggs ska man väga in på vilket sätt de kan fungera som större eller mindre evenemangsarenor
- kommunens olika förvaltningar ska samverka för att möjliggöra evenemang

7. Implementering och uppföljning

7.1 Implementering

Avgörande för i vilken utsträckning en idrottspolitisk plan blir en framgång är hur väl planen förankras och följs upp i berörda verksamheter. Det viktigaste arbetet med den idrottspolitiska planen börjar efter att den antagits. Den idrottspolitiska planen ska vara en viljeinriktning för hur Motala kommun; politik och dess förvaltningar, vill agera för att stödja och styra sina insatser i en specifik riktning. Hur detta ska göras återfinns sedan i förvaltningars verksamhetsplaner och utvecklingsplaner. Kommunen ska aktivt sprida den idrottspolitiska planen i föreningslivet via de kanaler som står till buds. Verksamhetsområde kultur och fritid finns behjälpliga för förvaltningar i arbetet med den idrottspolitiska planen, kultur och fritid har ett särskilt ansvar för framtagande, revidering men planen är förvaltningsövergripande. En populärversion för föreningsliv, näringsliv och allmänhet kommer att tas fram.

7.2 Uppföljning

Den idrottspolitiska planen ska fortlöpande användas och ligga till grund i de beslut som tas i kommunen. Motala kommuns idrottspolitiska plan sträcker sig till 30 september 2025. Därefter sker en utvärdering och revidering av dokumentet.

8. Referenser

För att underbygga den idrottspolitiska planen med bakgrundsfakta och ta lärdom av goda exempel har utöver relevanta diskussioner, följande skrifter använts:

- "Idrottens samhällsnytta - en vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle". FoU-rapport RF/SISU 2017:1
- "Pep-rapporten 2020" Undersökning av barn och ungas hälsovanor i Sverige 2020.
- "Lokal utvecklingsplan Motala kommun" 2019-2022
- "Vi är Motala". Kartläggning för minskad segregation 2019, strategisk samhällsförvaltning Motala kommun
- "Behovsanalys projekt idrottscentrum – berörda idrottsanläggningar och föreningsliv" Motala kommun 2019
- "Aktiv hela livet – idrottspolitiskt program för Linköpings kommun" Linköpings kommun 2019